

A zaláti asszonyok és a nagyharang esete

A **nagyobbik harang** régebbi elődjét, mely 256 kg súlyú volt, az első világháború alatt 1916. évi augusztus hó 24-én vitték el hadi célra, közvetlen elődje pedig – mely 234 kg súlyú volt és 1922-ben ajándékozta a zaláti közbirtokosság – **1945. évi augusztus hóban megrepedt. Pusztulása, halála fájt mindnyájunknak és úgy megsirattuk, mintha valamelyik drága szerettünket veszítettük volna el. Hiányzott a hangja, nélküle szinte üres lett a falu,** egyházunk istenfélő tagjai azonban közös áldozathozatal nélkül a bajon nem tudtak segíteni.

Kép: 1916, a harangot búcsúztatja Zaláta

Sok fájdalom, sok könnyhullatás és sok imádság után **1948. évi március hó 4-én** Czere Horváth Jánosné szül. Várady Iona, a lelkipásztor neje megalakította a **Zaláti Református Nőszövetséget** és rögtön cselekedett a **41 asszonytestvérével együtt. A harang beszerzése ehhez az összefogáshoz fűződik.**

A lelkipásztor nejenek nemes törekvéséhez a következő asszonyok ajánlották fel segítségüket házsám szerint:

Gajdon Sándorné, Nagy Lajoné, Kardos Gyuláné, Rédling Ferencné, Bazsó Istvánné, Nagy Sándorné, ifj. Nagy Sándorné, Adraveczi Józsefné, Szabó Kálmánné, Szabó Józsefné, Czuni Sándorné, Haraszi Lajosné, Szata Lajosné, Iván Józsefné, Gáll Dezsőné, Botos Juliánna, Mészáros Sándorné, Iván Istvánné, Tóth Lászlóné, Varga Jánosné, ifj. Kis Gál Sándorné, Botos Lászlóné, Hegedüs Gyuláné, özv. Nagy B. Sándorné, ifj. Nagy B. Sándorné, Kiss Ferencné, V. Nagy Sándorné,

özv. Gáll Péterné, Mayer Jánosné, Nagy M. Jánosné, Kelemen Imréné, ifj. Nagy Jenőné, ifj. Gáll Péterné, Iván Erzsébet és Hamza Ferencné.

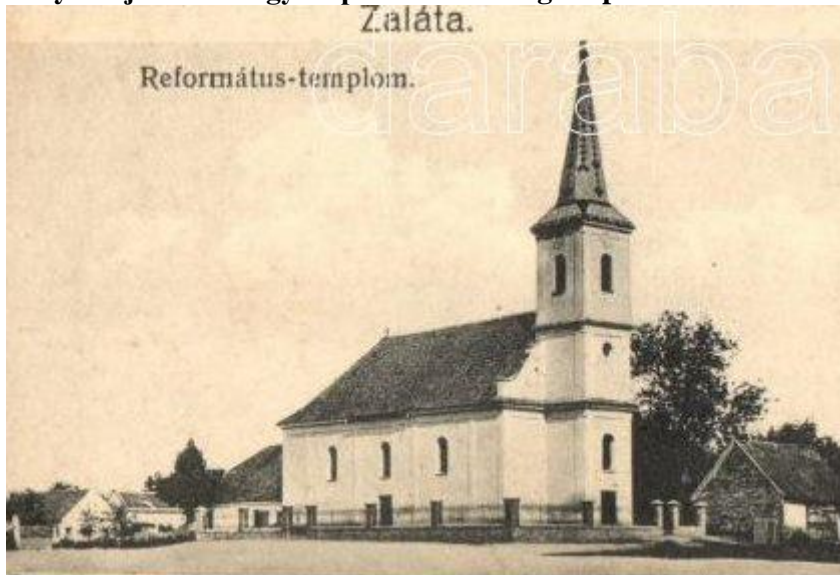
Mivel volt szívük, csodát műveltek. Megmutatták, hogy amit a férfiak nem tudtak megcsinálni, azt a gyenge nők megvalósították.

Villámgyűjtést rendeztek, szeretetvendégségeket tartottak és **1948. évi március hó 25-én megrendelték az új harangot** Szlezák Ráfael rákospalotai harangöntő mesternél.

A régi harang fakoronás volt. Az új harang vaskoronával készült, mely 900 Ft-tal tette drágábbá a harangot.

Minden zalátai házra ki lett vetve 20 Ft harang-hozzájárulás, mely **Zaláta község lakosságának ¾ része felekezeti különbség nélkül befizetett a Nőszövetség pénztárába. A legnagyobb adományt özv. Benke Péterné adta**, aki 100 Ft-tal járult hozzá az új haranghoz és 10 Ft-tal az új harangkötélhez. A harangkötélre a Nőszövetség gyűjtést nem rendezett, hanem egyik összejövetelükön saját maguk adakozták össze a 100 Ft-os harangkötél árát.

A gyűjtésen felül a lelkipásztor neje a Nőszövetség tagjaival **négy műsoros estet rendezett, melynek jövedelme gyarapította a harang-alapot** és lehetővé tette a harang árának kifizetését.

A megrendelés után éppen **négy hónap múlva, azaz 1948. évi július hó 25-én megérkezett az új harang a zalátai állomásra.** Július hó 29-én a Presbitérium lement a harangért az állomásra, melyet Czuni János kiskurátor hozott be kocsiján. Czere Horváth Jánosné a Nőszövetség elnöke a Nőszövetség tagjaival **a falu elején várta a harangot és feldíszítették a szeretett virágaival, azután a kisebbik harang üdvözlő szava mellett könnyáztatta úton a templomhoz kísérték, ahol a lelkipásztor a kántorral és az összesereglett gyülekezettel várták őket.**

A harang megérkezésekor a templom előtt a gyülekezet elénekelte a XXXIII. zsoltár 1. versét, majd a lelkipásztor a 150. zsoltár 1-6 versei alapján hirdette az igét és a gyülekezettel együtt buzgó imádságban adott hálát az Isten megsegítő kegyelméért, új harangjukért, melyet Isten gondviselő oltalmába ajánlottak.

A gyülekezet tagjai elgyönyörködtek a szép új harangban, melynek súlya 254 kg koronával, ütővel és húzóval pedig 344 kg.

Dicső trónjára, a toronyba való felhúzás előtt a lelkipásztor neje hangosan elolvasta a feliratát, úgyhogy mindenki meghallja:

„Isten Dicsőségére öntetett 1948. Centenáriumi évben a Zalátai Nőszövetség buzgóságából,

Hogy az élőket hívogassa,

A halottakat megsirassa,

A villámokat megtörje

És hirdesse jeligéjüket:

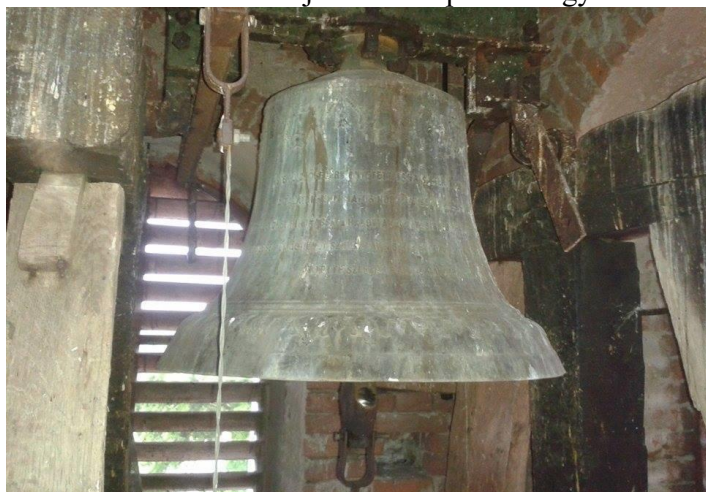
**SZOLGÁLAT A SÍRIG,
ÁLDOZAT A VÉRIG,
SZERETET AZ ÉGIG!"**

Öntötte Szlezák Ráfael Rákospalotán."

A harangot Holczinger József és Pap Sándor sellyei ács mesterek húzták fel a toronyba, de véglegesen 7-én Szlezák Ráfael harangöntő mester szerelője: Blázy Gyula helyezte a modern csapágyas és olaj nélküli, homokban forgó tengelyes szerkezetet a helyére, annak felszereléséhez más nem értett.

Az új harangot az első harangozásért a legtöbbet, vagyis 50 Ft-ot ígért Sándor Presbiter húzta meg

a tragikusan elhunyt ifj. Gajdon Sándor szakaszvezető, 24 éves testvérünk emlékére. Így áldozott a soha nem felejtő és édesapai szív egyetlen fiúk naponként megkönnyezett emlékének.

Kép: a zalátai templom tornyában - 2017

A harangszentelés lélekemelő ünnepe 1948. évi augusztus 8-án volt. Zsúfolásig megtelt a 600 ülőhelyes templom. Sok volt a környékbeli hittestvér és a meghívott rokon, akiknek megjelenése fokozta a helybeliek örömét.

A lelkipásztor a XXX. zsoltár 5-6 és 12. versét, továbbá a Zsid. III:15. vers alapján hirdette az Igét. Hálát adott Istennek, hogy nem hagyott el nyomorúságunkban, hanem segített. **A hála és elismerés szavaival emlékezett meg azokról a jó és buzgó lelkekről: a Zalátai Református Nőszövetség tagjairól, akik egyházukhoz, vallásukhoz való forró szeretetből minden áldozatos munkára készek voltak s valóra váltották e község lakóinak vágyát és megszólaltathatták új harangjukat. Hála és elismerés szavaival illetve gyülekezetük minden rendű és rangú tagját és azon más felekezethez tartozó testvéreinket is, akiknek adományából végre megönthettük új harangunkat.** Végül így szólt:

„És most ti, élettelen alkotásai az emberi elmének: új és régi harangjaink! – keljetek mintegy élere és halljátok meg, mi lesz rendeltetésetek és kövessétek, zengjétek az erős Isten dicsőségét és szóljatok hívógátólág, szóljatok ébresztőleg! I

ntsetek mindeneket vigyázatra és imádkozásra, Isten és emberszeretetre és buzdítsátok hűségre egyházunk, vallásunk, földi és mennyei hazánk iránt! Legyen a jó Istennek áldó kegyelme rajtatok most és minden időben!”

Most már újra két harang hívja a zalátai híveket Isten dicsőségének szolgálatára.

A Nőszövetség által rendezett műsoros délután és műsoros est még feledhetlenebbé tették a harangszentelés napját és gazdagították a lelki áldásokat. **A harang beszerzése Isten után a Zalátai Református Nőszövetség buzgóságának köszönhető.**

H. Várady Ilona visszaemlékezése (1965)

https://ormansagihistoria.blog.hu/2019/05/17/a_zalatai_asszonyok_es_a_nagyharang_esete